

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Elišky Cihlářové a JUDr. Věry Šimůnkové v právní věci žalobce společnosti **E. T., spol. s r. o.,** zastoupeného Mgr. Jaroslavem Čapkem, advokátem se sídlem v Hradci Králové, Komenského 241, proti žalovanému **Ministerstvu životního prostředí,** se sídlem v Praze, Vršovická 65, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 2. 2002, č. j. 542/1001/17/01/47,

takto:

I. Žaloba **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Žalobou včas podanou u Vrchního soudu v Praze se žalobce domáhá zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 2. 2002, č. j. 542/1001/17/01/47, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání proti rozhodnutí České inspekce životního prostředí, oblastního inspektorátu Liberec, ze dne 30. 10. 2001, č. j. 10/OV/6216/01/GR, o zamítnutí návrhu žalobce na obnovu řízení ve věci uložení pokuty ve výši 3 000 000 Kč za nedovolené užití povrchových vod na vodohospodářském díle T. II, vodní tok J., a kterým bylo toto rozhodnutí také potvrzeno. Žalobce současně navrhl i zrušení předmětného rozhodnutí správního orgánu prvního stupně.

Žalobce v žalobě uvedl, že Česká inspekce životního prostředí, oblastní inspektorát Liberec, mu rozhodnutím ze dne 28. 3. 2001, č. j. 10/OV/0709/01/GR, uložila pokutu ve výši 3 000 000 Kč za nedovolené užití povrchových vod, které mělo spočívat v užívání povrchových vod bez platného povolení příslušného orgánu v období od 1. 10. 1999 do 30. 6. 2000. Rozhodnutí nabylo právní moci dne 28. 3. 2001, a to i přes skutečnost, že žalobce se o uložení pokuty nedozvěděl, resp. dozvěděl se až dne 28. 8. 2001. Dne 29. 8. 2001 podal návrh na obnovu řízení, ve kterém poukázal zejména na skutečnost, že existuje platné povolení k odběru povrchových vod, které nebylo dosud zrušeno,

a tato skutečnost nemohla být v řízení uplatněna, neboť žalobce se o probíhajícím řízení nedozvěděl. Dne 30. 10. 2001 vydal správní orgán prvního stupně rozhodnutí, kterým návrh na obnovu řízení zamítl. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce odvolání, o kterém rozhodl žalovaný napadeným rozhodnutím. Třebaže žalovaný v průběhu řízení zjistil, že existuje povolení k odběru vody v množství, které žalobce nikdy nepřekročil, za použití interpretační zásady „lex posterior derogat priori“ však dovodil, že výměr ze dne 12. 9. 1949 již není platný, neboť dne 4. 10. 1994 bylo vydáno nové rozhodnutí. Právní mocí nového rozhodnutí vydaného podle zákona o vodách mělo dle právního názoru žalovaného dojít ke zrušení předchozího povolení, jehož platnost nebyla časově omezena. S tímto závěrem žalovaného se žalobce neztotožňuje, neboť uvedená právní úvaha je v rozporu se zásadami právní teorie. Zásada „lex posterior derogat priori“ se uplatní ve vztazích právních norem, ale již nemůže být uplatňována ve vztazích individuálních správních aktů, kterými uvedená rozhodnutí nepochybně jsou. Rozhodnutí ze dne 4. 10. 1994 o povolení k odběru povrchových vod tak nerušilo výměr ze dne 12. 9. 1949, ale naopak na tento výměr odkazovalo.

Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě navrhl její zamítnutí s odkazem na odůvodnění napadeného rozhodnutí, přičemž zdůraznil, že platnost vodního oprávnění skončila dnem nabytí právní moci rozhodnutí ze dne 4. 10. 1994, když platnost tohoto rozhodnutí byla omezena do 30. 9. 1999.

Protože věc nebyla skončena Vrchním soudem v Praze do 1. 1. 2003, kdy nabyl účinnosti zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, v platném znění („dále jen „s. ř. s.“), věc byla předložena Nejvyššímu správnímu soudu s odkazem na ustanovení § 132, větu druhou, s. ř. s., podle kterého věci správního soudnictví, v nichž nebylo rozhodnuto do dne účinnosti tohoto zákona a v nichž byla dána věcná příslušnost k řízení vrchním soudům, převezme a dokončí Nejvyšší správní soud v řízení podle ustanovení části třetí, hlavy druhé, dílu prvního s. ř. s., tedy v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného, jakož i rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Z obsahu správních spisů předložených žalovaným vyplývá, že žalobce podáním ze dne 29. 8. 2001, které bylo doručeno správnímu orgánu prvního stupně dne 4. 9. 2001, navrhl obnovu řízení ve věci uložení pokuty na úseku vodního hospodářství, která byla uložena rozhodnutím správního orgánu prvního stupně ze dne 7. 2. 2001, č. j. 10/OV/0709/01/GR. Návrh na obnovu řízení, který doplnil podáním ze dne 10. 10. 2001, žalobce odůvodnil zejména tím, že existuje platné povolení k odběru povrchových vod, které nebylo dosud zrušeno, přičemž tato skutečnost nemohla být v předchozím správním řízení uplatněna, protože žalobce se o tomto probíhajícím řízení žádným způsobem nedozvěděl. Rozhodnutím správního orgánu prvního stupně ze dne 30. 10. 2001, č. j. 10/OV/6216/01/GR, byl návrh žalobce zamítnut s odůvodněním, že v návrhu žalobce není uveden ani jeden z důvodů pro povolení obnovy řízení, které jsou taxativně uvedeny v § 62 odst. 1 správního řádu. O odvolání žalobce proti tomuto rozhodnutí rozhodl žalovaný napadeným rozhodnutím tak, že toto odvolání zamítl a napadené rozhodnutí potvrdil s odůvodněním, že ze strany správního orgánu prvního stupně neshledal porušení právních předpisů, ani věcné důvody pro změnu nebo zrušení napadeného rozhodnutí.

Podle § 62 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, v platném znění (dále jen „správní řád“), řízení před správním orgánem ukončené rozhodnutím, které je v právní moci, se na návrh účastníka řízení obnoví, jestliže a) vyšly najevo nové skutečnosti nebo důkazy, které mohly mít podstatný vliv na rozhodnutí a nemohly být v řízení uplatněny bez zavinění účastníka řízení; b) rozhodnutí záviselo na posouzení předběžné otázky, o níž bylo příslušným orgánem rozhodnuto jinak; c) byla nesprávným postupem správního orgánu účastníkovi řízení odňata možnost účastnit se řízení, mohlo-li to mít podstatný vliv na rozhodnutí a nemohla-li náprava být zjednána v odvolacím řízení; d) rozhodnutí bylo vydáno vyloučeným orgánem, mohlo-li to mít podstatný vliv na rozhodnutí a nemohla-li náprava být zjednána v odvolacím řízení; e) rozhodnutí se opírá o důkazy, které se ukázaly nepravdivými, nebo rozhodnutí bylo dosaženo trestným činem.

Podle § 63 odst. 1 správního řádu obnovu řízení povolí na návrh účastníka řízení nebo nařídí správní orgán, který ve věci rozhodl v posledním stupni. Dle odst. 3 citovaného ustanovení návrh se podává u správního orgánu uvedeného v odstavci 1 ve lhůtě tří měsíců ode dne, kdy se účastník dozvěděl o důvodech obnovy, nejdéle však do tří let od právní moci rozhodnutí; ve stejné lhůtě může správní orgán obnovu řízení nařídit. Zmeškání lhůty (§ 28) nelze prominout.

Podle § 64 odst. 1 správního řádu nové řízení ve věci provede správní orgán, jehož rozhodnutí se důvod obnovy řízení týká; týká-li se důvod obnovy řízení rozhodnutí správních orgánů prvého i druhého stupně, provede nové řízení správní orgán prvého stupně.

Z citace shora uvedených ustanovení správního řádu vyplývá, že uplatnění obnovy řízení představuje možnost zásahu do existence pravomocného správního rozhodnutí. Obnova řízení je tak mimořádným způsobem přezkoumání rozhodnutí, který se uplatňuje tehdy, jestliže se po správním řízení, které bylo ukončeno pravomocným rozhodnutím, zjistí závady ve skutkových zjištěních nebo procesní vady, které měly nebo mohly mít podstatný vliv na již pravomocné rozhodnutí. K podmínkám obnovy řízení náleží pravomocné správní rozhodnutí, existence některého ze zákonem taxativně uvedených důvodů obnovy řízení obsažených v ustanovení § 62 odst. 1 písm. a) až e) správního řádu, návrh účastníka řízení na povolení obnovy nebo podnět správního orgánu k nařízení obnovy, dále dodržení zákonem stanovené subjektivní i objektivní lhůty, jakož i nepřípustnost obnovy.

Kromě shora uvedeného z jednotlivých ustanovení správního řádu, která upravují obnovu řízení, dále vyplývá, že řízení o obnově se skládá ze dvou stadií, a to stadia, kdy se rozhoduje o tom, zda se k návrhu obnova řízení povolí, nebo se tato z úřední povinnosti nařídí, a stadia, kdy správní orgán již v obnoveném řízení vydá nové rozhodnutí. V prvém stadiu (řízení o povolení nebo nařízení obnovy – iudicium rescindens) správní orgán, který ve věci rozhodl v posledním stupni, posuzuje, zda jsou splněny podmínky obnovy řízení. V tomto stadiu tedy správní orgán nezkoumá meritorně pravomocné rozhodnutí, ale pouze rozhoduje o tom, zda se obnova povolí nebo nařídí. Proti rozhodnutí o povolení nebo nařízení obnovy lze podat odvolání, čehož žalobce také v dané věci využil. Teprve po povolení nebo nařízení obnovy nastupuje druhé stadium (obnovené řízení – iudicium rescissorium), v němž se znovu rozhoduje ve věci, o které již bylo rozhodováno v původním řízení. Z výše uvedeného je tak nutno dovodit, že v řízení o povolení obnovy správní orgán zkoumá jen a pouze podmínky její přípustnosti, a to s ohledem na zákonem stanovené podmínky obsažené v § 62 odst. 1 písm. a) až e) správního řádu. Pokud tedy žalobce napadá rozhodnutí vydané v prvním stadiu řízení o obnově, mohl by pouze namítat, že existují podmínky její přípustnosti z hlediska ustanovení § 62 správního řádu, nikoliv však skutečnost,

kterou uplatnil v žalobě a kterou by mohl uplatnit až ve druhém stadiu řízení o obnově, v němž by se znovu rozhodovalo ve věci. V této souvislosti však Nejvyšší správní soud konstatuje nad rámec shora uvedeného, že výměr ze dne 12. 9. 1949, na který žalobce odkazuje, není novou skutečností podřaditelnou pod ustanovení § 62 odst. 1 písm. a) správního řádu, protože v předcházejícím řízení jeho existence byla uplatněna.

Protože žalobce v žalobě neuplatnil a ani neprokázal námitku, že jsou splněny podmínky obnovy řízení, Nejvyšší správní soud shledal jeho žalobu jako nedůvodnou, a proto ji podle ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl. O věci přitom rozhodl bez jednání za podmínky souhlasu účastníků řízení (§ 51 odst. 1 s. ř. s.).

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1, větu první, s. ř. s., dle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce v soudním řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení, žalovaný nárok na náhradu nákladů řízení nevznesl. Soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. 5. 2004

JUDr. Radan Malík
předseda senátu